

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä maaliskuuta 2014 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta (HE 7/2014 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavan aloitteen:

— LA 15/2013 vp laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta (Mäntymaa, Markku /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 2 päivänä toukokuuta 2013.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö

- hallitusneuvos Anne Koskela, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtava asiantuntija Ari Herrala, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- ylitarkastaja Leena Hokkanen, Poliisihallitus
- esittelijä Lari Leppä, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- liikennelääketieteen professori Timo Tervo, Helsingin yliopisto
- päälakimies Anne Kangasniemi, Suomen Taksiliitto
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE
- Liikennevakuutuskeskus
- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Suomen Palvelutaksit
- Vanhustyön keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annettua lakia. Laista kumottaisiin ajoluvalle säädetty 70 vuoden yläikärajaa.

Iäkkään kuljettajan terveysvaatimusten täyttyminen tutkittaisiin laajennetussa lääkärintar-

kastuksessa, jossa otettaisiin huomioon myös ikääntymisen vaikutukset ajoterveyteen. Tiukemmat vaatimukset koskisivat hakijaa 68 vuoden iästä lähtien. Terveysvaatimusten täyttyminen osoitettaisiin alalle tullessa sekä 45 vuoden iän täytyttyä myös ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa. Taksinkuljettajia koskisivat edel-

leen kuorma- ja linja-auton kuljettajien tiukemat terveysvaatimukset ja sen lisäksi tarkemmin määriteltävät matkustajien avustamiseen liittyvät kuljettajan toimintakykyä koskevat vaatimukset.

Ajolupa annettaisiin kahdeksi vuodeksi kerrallaan, jos hakija olisi täyttänyt 68 vuotta.

Jos ajolupaa ei pidettäisi voimassa, taksinkuljettajan kelpoisuus olisi saatettavissa uudelleen voimaan ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevia säännöksiä soveltaen. Säännös mahdollistaisi myös ennen lain voimaantuloa yläikärajan takia menetetyn taksinkuljettajan kelpoisuuden voimaan saattamisen.

Taksinkuljettajan koulutusta kehitettäisiin valmiuksien ja palvelun parantamiseksi. Eri matkustajaryhmien avustamiseen ja erityistarpeisiin sekä turvallisuudesta huolehtimiseen liittyvää koulutusta olisi annettava käytännön harjoituksina myös jatkokoulutuksessa.

Lakiin lisättäisiin mahdollisuus väliaikaisen ajoluvan antamiseen. Paikallistuntemusvaatimusta tarkennettaisiin ja säännöksen rikkominen säädettäisiin rangaistavaksi. Säännökset poikkeuslupien myöntämiseen ajoluvan terveysvaatimuksista kumottaisiin.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

Lakialoite

Aloitteessa ehdotetaan taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 4 §:n muuttamista siten, että taksinkuljettajan ajo-oikeuden nykyisestä päättymisestä 70 vuoden iässä luovutaan. Lakialoitteen myötä yli 70-vuotiaalle taksinkuljettajalle voidaan myöntää geriatriaan perehtyneen lääkärin lausunnon perusteella 2 vuoden ajo-oikeus kerrallaan, jolloin tilanne olisi samanlainen kuin linja-autonkuljettajillakin, joiden 70 vuoden yläikärajasta harjoittaa ammatiaan on jo luovuttu.

Taksinkuljettajilla tulee olla mahdollisuus harjoittaa elinkeinoaan niin kauan kuin terveys sallii, sillä yhä useammat 70 vuotta täyttäneet taksinkuljettajat ovat aikaisempaa paremmassa kunnossa ja täyttäisivät vaatimukset geriatriin puoltavalle lausunnolle ajokyvystä. Lakialoitteen myötä etenkin syrjäseuduilla olisi mahdollisuus saada riittävästi ammattitaitoisia taksinkuljettajia.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Taksinkuljettajan yläikärajan poistaminen. Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetussa laissa (695/2009) säädetty taksinkuljettajan ajoluvan 70 vuoden yläikäraja. Asiantuntijakuulemisessa on pääosin kannatettu ikärajan poistamista, mutta osin suhtauduttu ikärajan poistamiseen myös varauksellisesti mm. liikenneturvallisuuden vuoksi ja siitä syystä, että taksinkuljettajan tulee pystyä avustamaan asiakkaita esimerkiksi raskaiden matkatavaroiden ja apuvälineiden kanssa. Esityksen mukaan yläikärajasta luopumisen ei arvioida heikentävän liikenneturvallisuutta ajoterveydentilan laajennetusta tarkastamisesta johtuen.

Linja-auto- ja kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljettajia koskeneesta yläikärajasta luovuttiin jo vuonna 2010. Valiokunta pitää saamansa selvityksen pohjalta perusteltuna, että taksinkuljettajien enimmäisikärajaa koskeva sääntely korjataan yhtenäiseksi muiden edellä mainittujen ammattikuljettajien kanssa. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että esityksessä on huomioitu asianmukaisesti ja riittävästi iäkkään kuljettajan terveydentilan varmistamiseen ja asiakkaiden avustamiskykyyn liittyvät kysymykset. Erityisesti haja-asutusalueilla ikärajan poistaminen saattaa valiokunnan arvion mukaan auttaa ammattitaitoisten kuljettajien ja taksipalvelujen saatavuuden turvaamisessa, ja esitys on myös linjassa yleisempien työurien pidentämistä koskevien ta-

voitteiden kanssa. Valiokunta pitää enimmäisikärajan poistamisen lisäksi hyvänä, että esitys mahdollistaa myös ajoluvan uudelleen voimaan saamisen niille kuljettajille, jotka ovat jo ehtineet menettää ajoluvan nykyisen yläikärajan takia, mikäli ajoluvan jatkamisen edellytykset ja säädetyt terveysvaatimukset täyttyvät.

Valiokunta toteaa, että yläikärajan poistamisen mahdollisia vaikutuksia mm. uusien yrittäjien ja nuorten alalletuloon sekä taksipalvelujen ympärivuorokautiseen saatavuuteen on tarpeen seurata jatkossa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan on kuitenkin varsin todennäköistä, että lainmuutoksen myötä yli 70-vuotiaana taksinkuljettajana jatkavien kokonaismäärä ei tule nousemaan kovinkaan korkeaksi.

Laajennettu lääkärintarkastus. Taksinkuljettajan työ on vaativa ammatti, jossa työtä tehdään kaikkina vuorokaudenaikoina. Valiokunta pitää mm. tästä syystä taksinkuljettajien terveysvaatimuksia taksiliikenteen turvallisuuden kannalta tärkeinä. Valiokunta toteaa, että kuljettajan yläikärajan poistamiseen liittyy riskitekijöitä. Iän mukanaan tuomat sairaudet ja mahdolliset muut ikääntymiseen liittyvät tekijät voivat pidentää reaktioaikoja, vaikeuttaa havaintojen tekemistä liikenteessä ja lisätä myös ajonaikaisten sairauskohtausten riskiä. Samanikäisten ihmisten terveydentilassa ja toimintakyvyssä on kuitenkin huomattavia yksilökohtaisia vaihteluja. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan iän kertymisen myötä keskimäärin riskit kuitenkin kasvavat, ja tästä syystä ehdotettu terveydentilan riittävyuden varmistaminen ammattiliikenteen harjoittamiseen on välttämätöntä. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että kaikkia taksinkuljettajia koskee jo nykyisin muita autoilijoita tiukemmat perusterveysvaatimukset. Esityksen mukaan kuljettajan terveysvaatimusten täyttyminen arvioitaisiin alalle tultaessa ja 45 ikävuoden täytyttyä myös ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa. Hakijan täytettyä 68 vuotta ajolupa myönnettäisiin vain kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja terveysvaatimusten täyttyminen arvioitaisiin laajennetussa lääkärintarkastuksessa, jossa tulee huomioida myös ikään-

tymisen vaikutukset ajoterveyteen. Ikääntyneen taksinkuljettajan ajoterveys tulisi siten arvioitavaksi aina kahden vuoden välein, mikäli kuljettaja haluaa edelleen jatkaa taksinkuljettajana. Ajoluvan voimassaoloa voitaisiin ehdotuksen mukaan jatkaa niin kauan kuin kuljettajan luvan saamisen edellytykset täyttyvät.

Tarkemmat säännökset tarkastusten sisällöstä sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön ajoterveysasetukseen (1181/2011), jonka mukaan laajennetussa lääkärintarkastuksessa edellytetään kiinnitettävän huomiota tavanomaisten ajoterveysvaatimusten lisäksi myös ikääntymiseen mahdollisesti liittyvien sairauksien olemassaoloon ja mm. mahdollisiin lääkitysten aiheuttamiin aisteihin sekä kognitiiviseen ja motoriseen toimintakykyyn liittyviin vaikutuksiin. Laajennettu lääkärintarkastus on ollut käytössä jo tammiukuusta 2013. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan käytännön kokemukset ovat kuitenkin vielä suhteellisen vähäisiä, joten lopullisia arvioita järjestelmän vahvuuksista ja mahdollisista heikkouksista on vielä liian aikaista tehdä.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu nykyisinä käytännön ajoterveyden arviointiin liittyvinä yleisinä ongelmina esille, että ohjeistuksesta huolimatta onnettomuustutkinnassa on tullut esille tapauksia, joissa lääkäri ei ole määrännyt ajokieltoa ajoterveyteen vaikuttavista sairauksista huolimatta, ja toisaalta tapauksia, joissa ajoterveyteen liittyvää lääkärin ilmoitusta ei ole tehty ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi kaikki kuljettajat eivät ole välittäneet lääkärin heille määräämistä ajokielloista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ajo-oikeuksiin ei lääkärin vastaanotoilla aina puututa, koska ajo-oikeuden olemassaolo ei tule tarkastuksissa esille eikä lääkärillä ole velvollisuutta ottaa asiasta selvää. Lisäksi niin sanottujen monisairauksien ja monilääkitysten huomioon ottamiseen tulisi saadun selvityksen mukaan kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Monia sairauksia omaava potilas voi valiokunnan saaman selvityksen mukaan vaikuttaa ajokykyiseltä kukin sairaus erikseen arvioituna, mutta sairauksien yhteisvaikutuksena hänen ajokykynsä voi olla selkeästikin heikentynyt.

Valiokunta on aiemmin useita kertoja kiinnittänyt huomiota ajoterveyteen liittyvien lääkärintarkastusten ja mm. liikennelääketieteen opetuksen kehittämisen tarpeeseen. Valiokunta pitää edelleen erittäin tärkeänä, että ajoterveyteen liittyvien lääkärintarkastusten toimivuutta seurataan, valvotaan ja kehitetään jatkossa aktiivisesti ja että tarkastusten toteuttamista ja niihin liittyviä edellä mainittuja mahdollisia käytännön ongelmia pyritään ratkaisemaan myös liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Valiokunta kiinnittää esityksen valmistelleen ministeriön huomiota myös siihen, että asian käsittelyn aikana on tuotu esille myös useita taksiliikennelain (217/2007) kehittämiseen liittyviä kysymyksiä, joita olisi tarpeen pohtia ja arvioida jatkossa.

Toimintakyvyn arvioiminen. Edellä mainittujen terveysvaatimusten lisäksi ajoluvan hakijoiden lääkärintarkastusten yhteydessä tulisi esityksen mukaan arvioida myös taksinkuljettajan fyysisen toimintakyvyn riittävyys matkustajien turvallisuudesta huolehtimiseksi ja avustamiseksi. Taksiliikennelaissa on säädetty taksipalvelujen laatuvaatimuksista, joihin kuuluu mm. asiakkaan turvallisen autoon tulon ja autosta poistumisen varmistaminen, asiakkaan tarvitseman avun tarjoaminen sekä avun tarjoaminen ja antaminen matkatavaroiden lastauksessa ja purkamisessa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että taksien asiakkaina on paljon sellaisia erityistä apua tarvitsevia matkustajaryhmiä, joiden palvelun tasosta tulee pystyä huolehtimaan. Esityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto laatisi lääkäreille ohjeistuksen kuljettajien avustamiseen liittyvän toimintakyvyn arvioinnissa noudatettavista menettelyistä. Toimintakyvyn arvioinnissa tulisi kuljettajalla olla sellainen toimintakyky, että hän pystyy mm. matkustajan matkatavaroiden ja apuvälineiden käsittelemiseen, pyörätuolin ja turvavälineiden kiinnittämiseen sekä mm. asiakkaan sairaudesta tai vammasta johtuvasta avuntarpeesta huolehtimiseen. Toimintakyvyn riittävyyden arviointi koskisi esityksen mukaan kaikkia taksinkuljettajia heidän iästään riippumatta, ja lääkäri antaisi toimintakyvystä erillisen lausunnon.

Valiokunta korostaa, että toimintakyvyn arviointiin tulee laatia selkeä ohjeistus ja kehittää mahdollisimman yksiselitteiset kriteerit, joiden tulee täyttyä toimintakykyarviointia tehtäessä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että myös muut ammattikuljettajat, kuten monet linja-autonkuljettajat, joutuvat säännönmukaisesti avustamaan matkustajia esimerkiksi matkatavaroiden kanssa ja erityisesti taksinkuljettajia koskevia toimintakykykriteerejä ei tule siten asettaa kohtuuttoman tiukoiksi. Ohjeiden laatimisessa tulee myös ottaa huomioon, että käytännössä toimintakyvyn arviointi on välttämätöntä toteuttaa ilman erityisvarusteita lääkärin normaaleissa vastaanottohuoneissa ja lähtökohtaisesti käyttäen hyväksi niitä välineitä, jotka vastaanottohuoneiden varustuksiin tavanmukaisesti kuuluvat.

Koulutuksen kehittäminen. Esityksessä ehdotetaan myös taksinkuljettajan koulutuksen kehittämistä palvelutason ja kuljettajien valmiuksien edistämiseksi mm. liittyen eri matkustajaryhmien avustamiseen, heidän erityistarpeisiinsa vastaamiseen sekä turvallisuudesta huolehtimiseen. Tällaista koulutusta olisi esityksen perustelujen mukaan jatkossa annettava pelkän teoriaopetuksen lisäksi myös käytännön harjoituksina. Valiokunta ei saamansa selvityksen perusteella pidä pakollisen koulutusten määrän lisäämistä mm. kustannusten ja alalle tulon helpottamisen kannalta perusteltuna, mutta pitää erittäin hyvänä ja tarpeellisena, että taksinkuljettajien valmiuksia huolehtia matkustajien turvallisuudesta ja avustaa erityistä apua tarvitsevia asiakkaita pyritään kehittämään myös koulutuksen keinoin. Aihealuetta koskevaa koulutusta olisi lakiesityksen mukaan aina sisällytettävä peruskoulutuksen lisäksi myös jatkokoulutukseen. Valiokunta pitää hyvänä ja perusteltuna, että tämän kaltaista koulutusta kehitettäisiin yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa.

Taksinkuljettaminen vaatii monipuolista osaamista. Valiokunta katsoo, että suhteellisen lyhyiden jatkokoulutusjaksojen sisältö tulee suunnitella siten, että eri aihealueita painotetaan tasapainoisesti. Saamansa selvityksen pohjalta

valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että jokaisen jatkokoulutusjakson tulisi sisältää pakollisena jotain tiettyä määritettyä aihepiiriä koskevia käytännön harjoituksia. Valiokunta katsoo, että tämä on erittäin tärkeää huomioida myös jatkokoulutusta koskevan asetuksen valmistelussa. Jatkokoulutuksen toteuttamisessa ja tarkemmassa sääntelyssä tulee säilyttää myös joustavuutta siten, että eri aihealueiden koulutusta voidaan sisällyttää ja painottaa tarpeen mukaan eri koulutusjaksoissa ja räätälöidä myös jatkokoulutuksen käytännön harjoituksia koulutukseen osallistuvien tarpeiden mukaisesti. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tällä tavoin pystytään parhaiten huolehtimaan taksinkuljettajien ammattitaidon monipuolisesta kehittämisestä ja ammattitaidon säilymisestä.

Kielitaitovaatimukset ja paikallistuntemus. Taksinkuljettajalta edellytetään jo voimassa olevan lain perusteella vuorovaikutukseen tarvittavaa suomen tai ruotsin kielen taitoa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuljettajien kielitaitoon liittyviä ongelmia on kuitenkin tullut viime vuosina selkeästi aiempaa enemmän esille. Asiantuntijakuulemisissa on esitetty, että kuljettajalta tulisi vaatia vähintään tietyn tasoisen kielitaitokokeen läpäisemistä, jotta hän pystyisi kommunikoimaan asiakkaiden kanssa myös erilaisissa poikkeuksellisissa onnettomuus- yms. tilanteissa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan pakollisen kielitaitovaatimuksen kiristäminen saattaisi nostaa olennaisesti alalle tulon kynnystä mm. maahanmuuttajien kohdalla. Saadun selvityksen mukaan muodollisia kielikokeeseen perustuvia kielitaitovaatimuksia ei ole juurikaan käytössä millään muullakaan yksityisen sektorin alueella. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä, että taksinkuljettajan kielitaito on sillä tasolla, että kommunikointi asiakkaan kanssa onnistuu turvallisuuden ja hyvän palvelutason edellyttämällä tavalla. Valiokunta ei kuitenkaan edellä mainituista syistä pidä tarkoituksenmukaisena lisätä pakollista kielikoetta taksinkuljettajan ajoluvan saamisen edellytyksiin.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että esityksessä on kiinnitetty huomiota myös taksinkuljettajan paikallistuntemuksen edistämiseen ja paikallistuntemusta koskevien vaatimusten laiminlyömisen rangaistavuuteen. Esityksen mukaan kuljettajalla tulisi olla taksilupa-merkittyä asemapaikkaa vastaava paikallistuntemus, ja vaatimuksen laiminlyöntiin puuttumisen mahdollistamiseksi ehdotetaan, että laiminlyönnin seuraamuksena voi olla sakkorangaistus. Valiokunta toteaa, että käytännön kokemusten ja saadun selvityksen perusteella arvioituna myös tapaukset, joissa taksinkuljettajan paikallistuntemus on ollut puutteellinen, ovat yleistyneet viime vuosina. Paikallistuntemuksen puuttuminen voi vaikuttaa suoraan jopa palvelusta perittävään hintaan, joten on hyvin tärkeää, että paikallistuntemus on riittävällä tasolla ja että mm. asiakkaiden antaman palautteen perusteella mahdollisiin epäkohtiin myös puututaan.

Taksin kuljettaminen on palveluammatti, ja maksavalla asiakkaalla on lähtökohtaisesti oikeus saada hyvää palvelua. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että taksipalvelujen laatuvaatimuksista, kuljettajien osaamisesta ja yleisesti taksipalvelun luotettavuudesta ja korkeasta laadusta pidetään kiinni, ja tätä laatutasoa pyritään myös kehittämään jatkossa. Vaatimusten toteutuminen ja asiakkaan maksaman palvelun tasosta huolehtiminen edellyttävät myös tarvittavan valvonnan toimivuutta ja kehittämistä. Valiokunta painottaa, että vastuu kuljettajien laissa säädettyjen laatuvaatimusten mukaisesta toiminnasta ja tämän vaatimasta osaamisesta ja työkyvystä on viime kädessä myös taksiluvan haltijalla. Esimerkiksi kielitaito ja paikallistuntemus ovat olennainen osa palvelun laatua. Valiokunta kannustaa työnantajia tarjoamaan kuljettajille tarvittaessa myös mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen.

Eräitä muita kysymyksiä. Valiokunta pitää hyvänä esityksen ehdotusta siitä, että ajo-oikeuden voimassaolon päätyminen siitä syystä, ettei ajokorttia uudistettaisi, ei sinänsä vaikuttaisi ajoluvan voimassaoloon. Taksinkuljettaminen ilman ajo-oikeutta ei luonnollisesti olisi jatkossakaan

mahdollista, mutta ehdotus vähentäisi valiokunnan käsityksen mukaan ylimääraistä lupien uusiin ja lääkärintarkastusajolupien esittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa.

Esityksessä ehdotetaan myös mahdollisuutta väliaikaisen yhden kuukauden pituisen ajoluvan antamiseen tilanteissa, joissa edellytykset ajoluvan antamiselle täyttyvät, mutta lopullista ajolupaa ei ole vielä voitu esimerkiksi joistain käytännön syistä luovuttaa. Valiokunta katsoo, että ehdotetulla menettelyllä voidaan tarvittaessa joustavoittaa ja nopeuttaa taksinkuljettajan työn aloittamista ajoluvan muodollisten edellytysten täyttyessä.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Valiokunta on arvioinut myös lain voimaantuloajankohtaan liittyviä näkökohtia ja korostaa, että eräiden taksitoimintaan liittyvien käytännön kysymysten vuoksi ehdotetun lain on tarpeen tulla voimaan jo selkeästi ennen esityksessä ehdotettua ajankohtaa, esimerkiksi 1.6.2014. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lääkärintarkastuksiin liittyvä valmistelu ja tarvittavat tietojärjestelmämuutokset on mahdollista toteuttaa tässä aikataulussa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esitykseen sisältyy mahdollinen tulkintaepäselvyys, joka liittyy aiempien säännösten mukaisen henkilöauton ammattiajolupien voimassaolon päättymiseen taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 40 §:n 2 momentissa säädettyä ajankohtana ja näitä lupia taksinkuljettajan ajoluviksi uudistettaessa vaadittaviin lääkärintarkastuksiin. Kyseisen momentin mukaan ennen lain voimaantuloa myönnetyn henkilöauton ammattiajoluvan voimassaolo lakkaa viiden vuoden kuluttua kyseisen lain voimaantulosta, jollei ammattiajolupaan ole merkitty aikaisempaa voimassaolon päättymisajankohtaa tai se muusta syystä lakkaa olemasta voimassa sitä ennen. Toimiakseen edelleen taksinkuljettajana tällaisen ammattiajoluvan haltijan on haettava ammattiajoluvan vaihtamista taksinkuljettajan ajolupaan ja samassa yhteydessä osoitettava saaneensa laissa säädetyn jatkokoulutuksen.

Nyt käsittelyssä olevan muutosehdotuksen mukaan ajolupahakemukseen on liitettävä lääkärintarkastusajolupa, jos hakija on täyttänyt 45 vuotta tai täyttää mainitun iän uudistettavan ajoluvan voimassaolon aikana. Vastaava menettely koskee vähintään 68 vuotta täyttäneitä ja heitä koskevaa laajennettua lääkärintarkastusajolupaa. Voimassa olevan 40 §:n 2 momentin perusteella henkilöauton ammattiajoluvan voimassaolo lakkaa vuoden 2015 alussa, vaikka ajolupaan merkitty voimassaoloaika olisi päättynyt tätä myöhemmin eli 70 ikävuoden täyttyessä. Muotoilu voisi lain 40 §:n 2 momenttiin kirjatusta voimassaolon päättymisajankohdasta huolimatta johtaa käytännössä siihen tulkintaan, että hakijalta voitaisiin vaatia laajennettu lääkärintarkastusajolupa sillä perusteella, että hän täyttää 70 vuotta lupaan kirjattun voimassaolon aikana.

Tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi valiokunta ehdottaa, että lakiehdotukseen lisätään siirtymäsäännös, jonka mukaan 40 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hakemukseen on liitettävä lääkärintarkastusajolupa, jos hakija on täyttänyt 45 vuotta tai täyttää mainitun iän viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014. Vastaavasti edellä mainittuun hakemukseen on liitettävä iäkään kuljettajan laajennettu lääkärintarkastusajolupa, jos hakija on täyttänyt 68 vuotta tai täyttää mainitun iän viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Lakialoite

Liikenne- ja viestintävaliokunta on yhdistänyt lakialoitteen LA 15/2013 vp (Laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta) käsittelyn hallituksen esityksen yhteyteen. Valiokunta toteaa, että lakialoite vastaa taksinkuljettajan enimmäisikärajan poistamisen osalta hyvin pitkälle hallituksen esitystä, lähinnä sillä erotuksella, että ajoluvan myöntäminen ikääntyneelle kuljettajalle vaatisi lakialoitteessa nimenomaan geriatria- ja perehtyneen lääkärin lausuntoa. Valiokunta on jo aiemmin ar-

vioinut, että geriatriaan perehtyneen lääkärin lausunto on iäkkäiden kuljettajien kohdalla tarpeen siihen saakka, kunnes tällä hetkellä jo käytössä olevat laajennetut lääkärintarkastukset saadaan käyttöön. Edellä jo lausuttuun viitaten valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä vallittu säännöllisiä ja laajennettuja lääkärintarkastuksia, toimintakykytarkastuksia ja koulutusta koskeva malli mahdollistaa ajoterveysten ja kuljettajan toimintakyvyn varmistamisen myös iän kertymisen myötä, mm. liikenneturvallisuuden ja erilaisten asiakkaiden tarvitseman palvelun vaatimalla tavalla. Valiokunta on käsitellyt asian

hallituksen esityksen pohjalta, joten se ehdottaa, että lakialoite hylätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi voimaantulo- ja siirtymäsäännös muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoite hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

(1—3 mom. kuten HE)

Jos hakija on täyttänyt 45 vuotta tai täyttää mainitun iän viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014, 40 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto. Hake-

mukseen liitettävässä lääkärinlausunnossa on otettava huomioon ajokorttilain 27 §:n 2 momentissa tarkoitetut ikääntymisen vaikutukset, jos hakija on täyttänyt 68 vuotta tai täyttää mainitun iän viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014. (Uusi)

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kalle Jokinen /kok
jäsen. Mikko Alatalo /kesk
Thomas Blomqvist /r
Markku Eestilä /kok
Ari Jalonen /ps
Jukka Kopra /kok
Merja Kuusisto /sd (osittain)
Suna Kymäläinen /sd

Janne Sankelo /kok
Reijo Tossavainen /ps
Oras Tynkkynen /vihr
Mirja Vehkaperä /kesk
vjäs. Heikki Autto /kok (osittain)
Arto Pirttilahti /kesk
Simo Rundgren /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.